

De Grote Kerk in Meppel. (© Willem Braam)

Toekomst Grote Kerk in Meppel lijkt met oprichting stichting verzekerd: kerkdiensten, uitvaarten, huwelijken, activiteiten en mogelijke samenwerking met schouwburg Ogterop

Door Ton Henzen. Gisteren om 15:02 uur

De toekomst voor de Grote of Maria Kerk lijkt verzekerd met de oprichting van een nieuwe stichting. De Stichting Grote of Maria Kerk heeft ten doel het beheren en exploiteren van de kerk aan het Kerkplein. Daarover is inmiddels een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met de Protestantse Gemeente Meppel.

De bestuursleden zijn Albert Bruins Slot (voorzitter), Bart van den Dolder (secretaris) en Kees Kuijpers (algemene zaken en voorzitter van Stichting Vrienden van de Grote Kerk). Binnenkort wordt bekendgemaakt wie penningmeester wordt. In een later stadium wordt het bestuur uitgebreid met deskundigen op het gebied van bouwkunde en orgelbeheer. Het orgel van de Grote Kerk bestaat 300 jaar. De statuten van de stichting zijn vorige week gepasseerd bij notaris Bart Lever.

Overleg

Het bestuur heeft overleg gehad met de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Meppel (PGM). Voorzitter Albert Bruins Slot spreekt van constructieve gesprekken. De Protestantse Gemeente en de nieuwe stichting hebben in zijn ogen een gezamenlijke verantwoordelijkheid: de toekomst van de kerk veilig stellen.

Daarbij wordt mogelijk gedacht aan het houden van kerkdiensten, uitvaarten, huwelijken en tal van activiteiten in de cultureel-maatschappelijke sfeer. Deze vinden ook nu reeds plaats in de

Grote Kerk. Denk aan het Ondernemersgala, concerten van koren en orkesten, de uitvoering van de Matthäus Passion en Oranjeborgh hield er een expositie met foto's van cliënten. Het bestuur denkt aan een nauwe samenwerking met Schouwburg Ogterop.

Onderzoek

De stichting heeft de beschikking over de financiële middelen voor een breed onderzoek naar de toekomstige mogelijkheden. Ook de bouwkundige facetten worden onder de loep genomen. Mede dankzij plaatselijke fondsen als het Waarborgfonds, het Burgerweeshuis, de gemeente, het Cultureel Platform en een bijdrage van het PGM is een bedrag van 40.000 euro beschikbaar.

Via bemiddeling van een oud-Meppeler ondernemer is het bestuur in contact gekomen met het onderzoeksbureau XPEX. Dat bureau adviseert onder andere over de ontwikkeling van culturele infrastructuur en inrichting van openbare ruimten.

Het bestuur van de stichting gaat een beleidsplan opstellen. Dit beleidsplan geeft inzicht in de werkzaamheden van de stichting en in de wijze waarop de stichting geld bijeenbrengt. Het is mogelijk dat de nieuwe stichting eigenaar wordt van de Grote Kerk. „Alle scenario's zijn mogelijk”, benadrukt voorzitter Albert Bruins Slot.

Dit ging eraan vooraf

Bart van den Dolder heeft de ontwikkelingen van de afgelopen paar jaar op een rij gezet. Het besluit van de Algemene Kerkenraad om de Grote Kerk af te stoten, leidde tot veel beroering in de Protestantse Gemeente. In april 2019 werd dit besluit besproken in de bestuursvergadering van de Stichting Vrienden van de Grote of Mariakerk. Het bestuur maakte zich zorgen over de toekomst van het gebouw, waarvoor de stichting zich al vele jaren inzet. Voorzitter Kees Kuijpers sprak hierover met Bart van den Dolder. Ze besloten zich in te zetten voor het behoud van de Grote Kerk door de oprichting van een nieuwe stichting. Belangrijk uitgangspunt van de initiatiefnemers is dat de Grote Kerk de maatschappelijk-culturele en

kerkelijke functie behoudt die het al vele jaren in de Meppeler samenleving heeft.

Gesprekken

Vanaf april tot en met augustus 2019 voerden Kees Kuijpers en Bart van den Dolder verschillende informele gesprekken met partijen over de doelstelling van de op te richten stichting. Op donderdag 26 september 2019 vond een gesprek plaats tussen de initiatiefnemers en Jan Oldebesten en Berend Bossen, respectievelijk voorzitter van de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters. Beiden gaven aan het initiatief voor de oprichting van een beheerstichting van harte toe te juichen.

In mei 2020 liet Jan Oldebesten de initiatiefnemers weten dat een externe financier met twee deskundigen naar Meppel zou komen om de kerk te bekijken. In juni namen Van den Dolder en Kuijpers contact op met de deskundigen Van der Heijden en Veen van het Amsterdamse bureau XPEX. In augustus ontvingen Van den Dolder en Kuijpers een offerte voor een herbestemmingsonderzoek van de Grote of Mariakerk. Deze werd besproken met een afvaardiging van het College van Kerkrentmeesters.

In januari 2021 hebben de Stichting Grote of Mariakerk en de Protestantse Gemeente Meppel een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De Stichting Grote of Mariakerk is op 5 februari formeel opgericht.

De Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters heeft na samenspraak met de leden gekozen voor verbouwing van de Oude Kerk aan de Groenmarktstraat. „We gaan uit van deze feiten”, aldus het bestuur.

Het bestuur presenteert in de loop van dit jaar de uitkomsten van het onderzoek. Het staat open voor ideeën vanuit de bevolking.

Rijke historie van de Grote Kerk

De bestuursleden van de nieuwe Stichting Grote of Maria Kerk hebben er tijdens kerkdiensten uren doorgebracht. Ze zijn vol bewondering over de schoonheid van het rijksmonument. Voorzitter Albert Bruins Slot die in Ruinerwold woont, slaat geen

kerstnachtdienst over. Hij herinnert zich dat er soms bijna duizend mensen in de kerk aanwezig waren. Voor menigeen is dat de enige kerkgang van het jaar. Tegenwoordig zijn de kosteren wat strenger bij het toelaten van het aantal bezoekers vanwege strenge richtlijnen van de brandweer. Er geldt nu een maximum van circa 500 bezoekers inclusief de uitvoerenden tijdens een concert. Staanplaatsen zijn niet toegestaan.

Eigen parochiekerk

Nadat Meppel in het jaar 1422 kerkelijk zelfstandig werd, begon men in het daarop volgende jaar met de bouw van een eigen parochiekerk. Uit die tijd stamt ook de naam Mariakerk. In 1459 werd het koor van de huidige kerk ingezegend door de bisschop van Utrecht. In 1491 en in 1504 werden de laatste altaren in de kerk geplaatst.

Het zandstenen blad naast de preekstoel is afkomstig van een van deze altaren en wordt momenteel gebruikt als offertafel. De noordelijke beuk van de kerk stamt uit 1518 en is veel later in 1780 verder uitgebouwd. In 1598 ging de kerk met de toren in verband met de Reformatie over in protestante handen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog heeft de kerk erg geleden onder de legering van de troepen van Prins Maurits.

In 1775 moest de kerk vergroot worden, omdat men geen ruimte meer had om alle welgestelden binnen de muren van de kerk te begraven. De vloer was inmiddels al driemaal opgehoogd. In 1780 was de uitbouw klaar. Korte tijd later verbood Napoleon het begraven in de kerk.

Het naast de toren gelegen en uit de periode 1760-1795 stammende waaggebouw kreeg bij de restauratie van de kerk een verbinding met de kerk en doet nu dienst als predikantenkamer.

Oude Kerk

De Protestantse Gemeente heeft gekozen voor de Oude Kerk aan de Groenmarktstraat om daarin na een ingrijpende verbouwing de diensten voort te zetten. Met de verbouwing is een investering van

circa twee miljoen euro gemoeid. Er ligt een aanvraag bij de gemeente voor een vergunning. De Oude Kerk is een provinciaal monument. Ook in Assen moet de verbouwing worden goedgekeurd. Voorzitter Berend Bossen van het College van Kerkrentmeesters verwacht over een aantal weken de vergunning binnen te hebben. Daarna kunnen de concrete verbouwingsplannen definitief worden vastgesteld.
